

DOI: 10.15276/ETR.03.2025.6
DOI: 10.5281/zenodo.15750182
UDC: 338.124.4:355.48(477)
JEL: E02, E20, E30, E60, F63, H12, O11

МАКРОЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ УКРАЇНИ: ДЕТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ

MACROECONOMIC IMPLICATIONS OF THE WAR IN UKRAINE: AN IN-DEPTH ANALYSIS

Oleksiy O. Hetmanenko, PhD in International Economics, Associate Professor
Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine,
ORCID: 0000-0002-3869-3274
Email: oleksii.hetmanenko@uzhnu.edu.ua

Received 16.04.2025

Російське вторгнення на територію України в лютому 2022 року стало не лише військовою агресією, а й катастрофічною подією для економічної системи країни. Війна призвела до серйозних змін в економічній структурі, спричинивши падіння валового внутрішнього продукту (ВВП), зростання інфляційних процесів, безробіття та масштабні руйнування інфраструктури. Україна опинилася в ситуації, коли основні економічні показники стали переживати безпрецедентні зміни, що поставили під загрозу не лише стабільність національної економіки, а й забезпечення базових потреб населення.

Враховуючи ці обставини, мета дослідження полягає у комплексному аналізі макроекономічних наслідків війни для України. Особлива увага приділяється вивченню основних факторів, що впливають на економічну ситуацію, таких як рівень ВВП, динаміка інфляції, зміни в ринку праці, безробіття, а також втрати інфраструктури, які мають критичне значення для економічного відновлення країни.

Одним із основних напрямків аналізу є вивчення економічних збитків, що виникли внаслідок військових дій, зокрема втрати інфраструктури та виробничих потужностей. Крім того, особливу увагу буде звернуто на потреби в реконструкції та відновленні національної економіки, а також на можливі шляхи подолання наслідків війни.

Прогнозування макроекономічних індикаторів до 2025 року стане важливою частиною дослідження, що дозволить оцінити, яким чином поточні економічні реформи, а також міжнародна фінансова підтримка, можуть допомогти стабілізувати економіку країни та сприяти її відновленню.

Ця стаття також висвітлює основні кроки, які необхідно зробити для покращення економічної ситуації в Україні, серед яких інтеграція з Європейським Союзом, поглиблення економічної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, реформування внутрішніх економічних

Гетманенко О.О. Макроекономічні наслідки війни для України: детальний аналіз. Науково-методична стаття.

У статті досліджено макроекономічні наслідки повномасштабної війни в Україні: падіння ВВП, зростання безробіття, інфляцію, втрати експорту та руйнування інфраструктури. Визначено чинники рецесії та перспективи відновлення у 2023-2025 рр. Проаналізовано деформації економічної структури, роль міжнародної допомоги у стабілізації фінансів. Обґрунтовано потребу в оновленні економічної політики, стимулюванні інвестицій, розширенні ринків і євроінтеграції. Запропоновано макропрогноз до 2025 року, що враховує ризики та потребу у стійких реформах.

Ключові слова: макроекономічні наслідки, війна в Україні, ВВП, інфляція, безробіття, інфраструктура, міжнародна допомога, економічне відновлення, стратегія розвитку, євроінтеграція

Hetmanenko O.O. Macroeconomic Implications of the War in Ukraine: An In-Depth Analysis. Scientific and methodical article.

The article examines the macroeconomic consequences of the full-scale war in Ukraine: GDP decline, rising unemployment, inflation, export losses, and large-scale infrastructure destruction. It identifies the causes of recession and outlines recovery prospects for 2023-2025. Structural distortions of the economy and the role of international assistance in financial stabilization are analyzed. The need for economic policy revision, investment stimulation, market expansion, and EU integration is substantiated. A macroeconomic forecast to 2025 is provided, considering ongoing risks and the need for resilient reforms.

Keywords: macroeconomic consequences, war in Ukraine, GDP, inflation, unemployment, infrastructure, international aid, economic recovery, development strategy, European integration

структур та активізація інвестиційної діяльності. Крім того, дослідження передбачає оцінку необхідності стратегічних змін у внутрішній економічній політиці, щоб забезпечити довгострокову стабільність та процвітання після завершення конфлікту.

Виклад основного матеріалу дослідження

1. Динаміка ВВП: Падіння та поступове відновлення.

Розв'язана Російською Федерацією повномасштабна агресія проти України в лютому 2022 року спричинила найглибше потрясіння в історії незалежної економіки держави. За інформацією Державної служби статистики України, реальний валовий внутрішній продукт (ВВП) за підсумками 2022 року скоротився на 28,8%, що стало найгіршим результатом за останні три десятиліття. Цей рівень падіння економіки свідчить про наявність структурної кризи, яка торкнулася практично всіх секторів господарства, включаючи промисловість, сільське господарство, будівництво, торгівлю, транспорт та сферу послуг. Основними детермінантами різкого скорочення ВВП стали:

- Ведення активних бойових дій на понад третині території України, що призвело до фізичного знищення виробничих об'єктів, інфраструктури, логістичних хабів і житлового фонду.
- Масове переміщення населення: за даними УВКБ ООН, понад 6 мільйонів українців виїхали за кордон, ще близько 4,9 мільйона стали внутрішньо переміщеними особами. Це зумовило різке зменшення споживчого попиту, дефіцит робочої сили та розрив соціально-економічних зв'язків.
- Втрата контролю над важливими промисловими центрами (Маріуполь, Сєвєродонецьк,

Лисичанськ, частина Донбасу), що позбавило державу значної частини важкої промисловості, металургії та хімічного виробництва.

- Блокування морських портів, зокрема в Чорному та Азовському морях, що практично паралізувало експорт зерна, руди, металопродукції – основних джерел валютних надходжень та формування бюджету.

Сукупна вартість прямих збитків економіки, за оцінками Київської школи економіки (станом на кінець 2023 року), перевищила 150 млрд. доларів США, з них понад 36 млрд. припадає на втрати житлової нерухомості, 9 млрд. – на транспортну інфраструктуру, та понад 11 млрд. – на промислові об'єкти.

Попри масштабне руйнування, в 2023 році економіка України продемонструвала ознаки адаптації та відновлення. Реальне зростання ВВП на 5,3% стало можливим завдяки кільком позитивним чинникам:

- Переорієнтація бізнесу на нові ланцюги постачання, частковий вихід з тіні та оптимізація виробничих процесів.
- Залучення зовнішньої фінансової допомоги, яка у 2023 році склала понад 43 млрд. доларів США, зокрема від ЄС, США, МВФ та Світового банку.
- Пожвавлення аграрного сектору, зокрема через альтернативні експортні маршрути в межах Чорноморської зернової ініціативи, а також стабільні показники врожайності в окремих регіонах.
- Фінансова підтримка малого та середнього бізнесу через грантові програми (наприклад, «Робота», кредитування за програмами 5–7–9%) та податкові пільги в умовах воєнного стану.

Таблиця 1. Динаміка реального ВВП України (у % до попереднього року):

Рік	Реальний ВВП, %	Коментар
2021	+3,4%	Відновлення після COVID-19
2022	-28,8%	Обвальне падіння через початок війни
2023	+5,3%	Часткова стабілізація й адаптація економіки
2024*	+2,9% (оцінка)	Помірне зростання на тлі тривалої війни
2025*	+2,7% (прогноз)	Збереження позитивної динаміки за підтримки зовнішніх чинників

Джерело: складено автором за матеріалами [1, 8]

У 2024-2025 роках очікується помірне, але нестабільне економічне зростання. Основні ризики включають загострення військової ситуації, інфляційний тиск, зниження міжнародної допомоги та слабку інвестиційну активність. Проте при збереженні підтримки західних партнерів, продовженні реформ (зокрема у сфері податкового адміністрування, боротьби з корупцією, дерегуляції) та активізації процесів відновлення інфраструктури, Україна має потенціал поступово повертатися до стійкої економічної динаміки.

Таким чином, аналіз динаміки ВВП підтверджує як масштаб воєнно-економічної катастрофи, так і здатність української економіки до поступового виходу з кризи. Ключовими умовами цього відновлення залишаються

ефективне управління внутрішніми ресурсами, стратегічна інтеграція з Європейським Союзом та структурна перебудова національної економіки в умовах затяжної війни.

2. Ринок праці: Шок безробіття.

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації у 2022 році призвело до глибокого структурного шоку на ринку праці України. Економічна активність значно скоротилася, а трудовий потенціал країни був підірваний як внаслідок фізичних руйнувань, так і внаслідок масштабної міграції населення. За офіційними оцінками Міністерства економіки України, рівень безробіття у 2022 році сягнув 24,5% за методологією МОП – найвищого показника за всю історію незалежності [1].

Основними чинниками цього сплеску безробіття стали вимушене переміщення мільйонів громадян, часткове або повне припинення роботи підприємств, руйнування інфраструктури у регіонах бойових дій, а також загальна невизначеність бізнес-середовища. Багато компаній тимчасово зупинили виробництво або були змушені евакуюватися в безпечніші регіони. Унаслідок цього мільйони робітників втратили роботу або не могли її виконувати у звичному режимі.

Найбільші втрати відзначаються у таких секторах, як обробна промисловість, торгівля, транспорт і сфера обслуговування. Особливо вразливою групою стали внутрішньо переміщені особи, значна частина яких опинилася поза межами формального ринку праці [13]. Це створило додаткове навантаження на соціальні служби та державний бюджет, змушуючи державу оперативно реагувати через механізми допомоги та працевлаштування.

Макроекономічний ефект від зростання безробіття можна проілюструвати через закон Оукена, згідно з яким кожне додаткове 1% безробіття супроводжується зниженням реального ВВП на 2-2,5% [2]. Таким чином, різке зростання безробіття у 2022 році призвело до істотного скорочення економічної активності, що ускладнило адаптацію економіки до умов війни.

Разом із тим, вже у 2023 році спостерігалися певні ознаки стабілізації. За оновленими оцінками, рівень безробіття знизився до 19,2% [1, 3], що стало результатом часткового відновлення підприємницької активності, переміщення бізнесу у безпечні регіони та запуску державних програм стимулювання зайнятості. Зокрема, були запроваджені механізми компенсацій роботодавцям за працевлаштування ВПО, підтримка новостворених робочих місць у сфері будівництва, відбудови та логістики.

Водночас змінилася і структура зайнятості. Зросла частка неформальної праці, набули поширення тимчасові контракти та дистанційна робота. Такі зрушення вимагають адаптації законодавства та зміцнення інституційної спроможності держави щодо регулювання трудових відносин.

Для стійкого відновлення ринку праці потрібна багаторівнева державна політика. Насамперед ідеться про активну підтримку створення нових робочих місць у сферах із потенціалом зростання, розвиток системи професійної перекваліфікації з урахуванням потреб післявоєнної економіки, цифровізацію процесів підбору персоналу та розширення доступу до ринку праці для ВПО. Також важливим завданням є інтеграція переміщених осіб у регіональні ринки праці з урахуванням локальних особливостей.

Ефективна політика в цій сфері не лише зменшить соціальну напруженість, а й стане основою для запуску процесів економічного відновлення та модернізації.

3. Інфляція та монетарна політика.

Війна в Україні призвела до значних економічних наслідків, серед яких одним із найбільших

було різке підвищення рівня інфляції. У 2022 році споживча інфляція в Україні досягла рекордних 26,6%, що стало результатом низки економічних труднощів, таких як порушення логістичних ланцюгів, девальвація національної валюти, зростання вартості енергоносіїв та імпортованих товарів, а також загальна економічна дестабілізація. Це все призвело до скорочення пропозиції товарів і послуг, що підвищило їхні ціни.

Основні чинники інфляції:

1. Порушення логістичних ланцюгів і знищення інфраструктури: військові дії, зокрема обстріли енергетичних і транспортних об'єктів, стали причиною серйозних перебоїв у постачанні товарів, зокрема продовольчих та технічних. Це призвело до дефіциту продукції, що значно підвищило ціни. Пошкодження енергетичних мереж також сприяло зростанню витрат на електричну енергію і паливо, що підвищило собівартість товарів і послуг.

2. Девальвація національної валюти: одним із найбільш відчутних наслідків війни стала девальвація гривні. Через падіння валютних резервів та зниження довіри до національної валюти курс гривні знизився, що збільшило вартість імпортованих товарів. Це не тільки підвищило ціни на техніку, ліки та інші важливі товари, а й створило додатковий інфляційний тиск [7].

3. Зростання цін на енергоносії: внаслідок військових дій Україна стикнулася з серйозними проблемами з постачанням газу та нафти, що призвело до їх здорожчання. Це безпосередньо вплинуло на всі галузі економіки, оскільки енергоносії є основними витратами в багатьох виробничих процесах. Підвищення вартості енергоносіїв в результаті бойових дій стало ще одним фактором, який сприяв росту інфляції [8].

4. Зниження обсягів виробництва та споживчого попиту: зниження виробничих потужностей і скорочення доходів населення призвели до зменшення споживчого попиту, що, здавалося б, могло б стримувати інфляцію. Однак через дефіцит товарів ціни продовжували зростати, оскільки на ринку залишалися серйозні проблеми з доступністю продукції.

Монетарна політика Національного банку України.

Щоб контролювати інфляційні процеси, Національний банк України вжив низку жорстких заходів. Одним з основних кроків стала підвищення облікової ставки до рекордних 25%. Це дозволило певною мірою стабілізувати гривню і стримати інфляційні очікування на фінансових ринках. Однак навіть з такими заходами, високий рівень інфляції продовжував залишатися важливою економічною проблемою, оскільки серйозні економічні проблеми залишалися незмінними [2].

Прогноз на 2023-2025 роки.

У 2023 році інфляція продовжувала залишатися високою, хоча завдяки стабілізаційним заходам і міжнародній підтримці вдалося трохи сповільнити темпи її зростання. У найближчі роки прогнозується поступове зниження рівня інфляції, однак

на цей процес будуть впливати фактори, такі як стабільність на зовнішніх ринках, ситуація з безпекою в Україні та збільшення інвестицій у країну. Прогноз на 2024-2025 роки передбачає сповільнення інфляційних процесів, хоча вони, ймовірно, залишатимуться вище оптимальних рівнів.

— Війна стала головним фактором, що спричинила різке зростання інфляції в Україні, завдяки порушенням у логістиці, падінню курсу гривні та здорожченню енергоресурсів.

— Вжиті заходи Національним банком України, зокрема підвищення облікової ставки, допомогли стримати інфляцію, але повністю вирішити проблему не вдалося.

— Прогноз на найближчі роки передбачає поступове зниження інфляції, однак економічна ситуація в країні залежатиме від безпекових факторів і здатності залучати інвестиції для відновлення економіки.

4. Прямі збитки та потреби на відновлення.

Станом на кінець 2023 року, за даними Київської школи економіки (KSE), загальні прямі збитки України від війни становили понад \$152 млрд, а загальні потреби на відбудову – \$486 млрд. [6]. Рівень руйнувань в Україні через військові дії є безпрецедентним у новітній історії. Необхідність відновлення включає не тільки ремонт і відбудову зруйнованих об'єктів, а й значні інвестиції в модернізацію інфраструктури, розвиток нових технологій та відновлення промислових і соціальних об'єктів для забезпечення сталого розвитку після завершення бойових дій. Збитки, як зазначено в офіційних оцінках, охоплюють майже всі сфери економіки, від житлового сектору до транспортної та промислової інфраструктури.

Основні втрати:

— Житлова інфраструктура: понад \$55 млрд.

Втрата житлових приміщень є однією з найбільших проблем. Згідно з даними, сотні тисяч будівель, зокрема багатоквартирних будинків, були частково або повністю зруйновані внаслідок артилерійських обстрілів, авіаударів та ракетних атак. Це не тільки збільшило кількість внутрішньо переміщених осіб, але й значно знизило якість життя у регіонах, що зазнали найбільших руйнувань. Відновлення житлової інфраструктури є пріоритетним завданням, оскільки від цього залежить повернення людей до своїх домівок і забезпечення базових умов для життя.

— Транспортна інфраструктура: \$37 млрд.

Розгром транспортних шляхів, зокрема мостів, залізниць, автодоріг та аеропортів, є серйозним викликом для відновлення економічної діяльності в країні. Втрата таких об'єктів істотно ускладнює вантажні та пасажирські перевезення, що має негативний вплив на економіку в цілому. Відновлення транспортної інфраструктури дозволить не лише повернути країну до звичайного економічного циклу, а й покращити умови для залучення міжнародних інвестицій.

— Промислові об'єкти: \$11 млрд.

Промислові підприємства, що спеціалізуються на важкому виробництві, машинобудуванні та інших галузях, зазнали значних збитків внаслідок руйнування виробничих потужностей. Заводи та фабрики, багато з яких були стратегічно важливими для економіки, стали цілями для атак. Крім того, знищення або пошкодження ключових промислових об'єктів ускладнило процеси виробництва, що вплинуло на національну продукцію та експорт.

— Освіта та охорона здоров'я: понад \$12 млрд.

Втрата освітніх закладів і медичних установ внаслідок бойових дій є не лише економічною втратою, а й гуманітарною катастрофою для населення. Закриття шкіл, університетів, лікарень і медичних клінік створює серйозні труднощі для розвитку людського капіталу та доступу до основних послуг. Відновлення цих інфраструктур має величезне значення для забезпечення довгострокового розвитку та соціальної стабільності.

Відновлення інфраструктури та промислових об'єктів є критично важливим для стабілізації економіки, а також для повернення внутрішньо переміщених осіб до своїх домівок. Потреби на відбудову країни охоплюють не лише фізичне відновлення зруйнованого, а й необхідність у забезпеченні нових інвестиційних проєктів, які дозволять країні не лише відновити колишні потужності, але й модернізувати їх відповідно до сучасних вимог.

Процес відновлення буде довготривалим і вимагатиме значних фінансових ресурсів, зокрема міжнародної допомоги. Прогнозується, що для повного відновлення країні знадобиться від 10 до 15 років, залежно від темпів стабілізації безпекової ситуації, ефективності заходів щодо залучення міжнародної допомоги та реалізації внутрішніх реформ.

Також важливим фактором буде залучення приватних інвестицій, оскільки відновлення критичних інфраструктур потребує масштабних фінансових вливань, і державний бюджет не в змозі покрити всі витрати. Прогнозовані темпи відновлення будуть залежати не лише від внутрішніх ресурсів, а й від підтримки міжнародних партнерів, які можуть надати необхідну фінансову та технічну допомогу для втілення відбудови.

5. Економічне відновлення (2023-2025): оцінки та ризики.

Економіка України зазнала величезних потрясінь внаслідок повномасштабної війни, однак з 2023 року продемонструвала ознаки відновлення, що дає підстави для обережного оптимізму. У 2023 році економіка України зафіксувала зростання на рівні 5,3%, що є важливим сигналом для економічної стабільності, незважаючи на продовження бойових дій. Такий ріст став можливим завдяки кільком факторам, зокрема:

1. Ефективне валютне регулювання. НБУ та уряд запровадили ряд заходів для стабілізації курсу гривні, контролю за інфляцією та підтримки економіки через монетарну політику.

2. Залучення зовнішньої допомоги. Підтримка з боку міжнародних фінансових установ, таких як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, а також допомога з боку Європейського Союзу забезпечила фінансову стабільність. Програми підтримки економічної стабільності дозволили зміцнити державний бюджет та фінансові ринки.

3. Адаптація до воєнних умов. Український бізнес адаптувався до нових реалій, зокрема через реструктуризацію виробництва, розвиток нових логістичних маршрутів та вихід на нові ринки збуту, що дозволило дещо знизити негативний вплив війни на виробництво та торгівлю.

Проте вже в 2024 році темпи економічного зростання зменшилися до 2,9%. Це зниження показника свідчить про вразливість економіки України до різних зовнішніх і внутрішніх шоків. Одним із таких шоків стала небезпека ескалації бойових дій, а також обмеження в експорті, зокрема через блокаду портів на Чорному морі. Крім того, значний тиск на економіку спричиняють нестабільні енергетичні постачання та дефіцит деяких стратегічних товарів, що призводить до зниження виробничих потужностей.

Негативна динаміка у IV кварталі 2024 року (–0,1%) також свідчить про високу вразливість економіки в умовах невизначеності. Вплив зовнішніх факторів, таких як глобальна економічна криза, зниження попиту на українську продукцію на міжнародних ринках, а також внутрішні труднощі, зокрема внаслідок знищення інфраструктури, мали відчутний вплив на економічний спад.

Прогноз на 2025-2030 роки: Відновлення, Реформи та Стратегічні Вектори.

Прогноз для 2025 року вказує на поступове відновлення української економіки після значних втрат, спричинених війною. За оцінками Міністерства економіки України, очікується зростання реального ВВП на 2,7%, що відображає повільний, але стабільний процес відновлення. Водночас прогнози на період до 2030 року передбачають, що економіка України пройде через кілька етапів, зокрема через перехідний період від відновлення до сталої стабільності та зростання.

1. Міжнародна підтримка та відновлення інфраструктури.

Продовження підтримки від міжнародних фінансових інститутів і кредиторів, зокрема Міжнародного валютного фонду (МВФ) і Світового банку, буде критично важливим для економічної стабільності. Проте на відміну від попередніх років, коли фінансування основного напрямку йшло на гуманітарні та військові потреби, з 2025 року більша частина коштів буде спрямована на відновлення інфраструктури. Вже до 2025 року необхідно почати масштабне відновлення доріг, мостів, аеропортів, залізниць, енергетичних мереж і комунальних служб.

Однак темпи цього відновлення будуть безпосередньо залежати від ситуації з безпекою в Україні та здатності залучати інвестиції у

будівництво й модернізацію інфраструктурних об'єктів. Якщо до 2025 року буде досягнута певна стабільність, то до 2030 року Україна може отримати значні зовнішні інвестиції, які дозволять створити нову інфраструктуру, що відповідатиме сучасним вимогам для ведення бізнесу, а також стимулюватиме внутрішнє виробництво.

2. Реформи та зміцнення інституцій.

Важливим фактором для економічного зростання буде продовження реформ в Україні, зокрема в сфері державного управління, судової реформи та боротьби з корупцією. Ці реформи будуть сприяти не тільки поліпшенню бізнес-клімату, а й зниженню ризиків для інвесторів, що, в свою чергу, приведе до зростання кількості інвестиційних проектів.

У разі успішного впровадження реформ, особливо в юридичній та адміністративній сферах, економіка України може стати більш прозорою, а інвестори – більш впевненими у тривалих перспективах країни. Протягом 2025-2030 років важливим кроком стане вдосконалення податкової системи, яка, як очікується, забезпечить більшу збірність податків і скорочення податкових схем.

3. Інвестиційний клімат та цифровізація.

Одним із ключових драйверів для економічного зростання є зростання інвестицій у технології та цифровізацію. Україна вже має значний потенціал у галузі ІТ, і з розвитком інфраструктури ця сфера може стати одним з основних напрямків зростання економіки. Очікується, що в період до 2030 року країна може стати лідером серед країн Центрально-Східної Європи в сфері цифрових технологій і стартапів. Створення сприятливих умов для підприємців і міжнародних компаній, а також залучення венчурного капіталу дозволить Україні стати важливим гравцем у глобальному технологічному середовищі.

Прогноз на 2025-2030 роки вказує на стабільний розвиток ІТ-сектора, особливо в сфері розробки програмного забезпечення, штучного інтелекту та блокчейн-технологій, що матиме прямий вплив на економіку країни через збільшення кількості робочих місць і високий експортний потенціал.

4. Відновлення аграрного сектору.

Аграрний сектор залишається одним із найбільших і найбільш стратегічно важливих секторів української економіки. Однак війна завдала серйозних пошкоджень як виробничим потужностям, так і експортній інфраструктурі. Проте після 2025 року, у разі стабілізації ситуації, аграрний сектор почне поступово відновлюватися, і Україна знову може стати основним постачальником продовольства на глобальні ринки.

Потенціал для агропромислового комплексу зросте завдяки впровадженню новітніх агротехнологій та удосконаленню екологічних стандартів, що дозволить збільшити ефективність виробництва та зменшити залежність від природних ресурсів. Вже до 2030 року Україна може стати важливим постачальником органічних продуктів, а також запровадити ефективні механізми обробки та переробки сільськогосподарської продукції.

5. Прогноз на 2025–2030 роки.

Прогноз на 2025 рік передбачає поступове зростання української економіки на рівні 2,7%, проте реальний економічний розвиток в наступні роки буде залежати від кількох ключових факторів:

1. Безпекова ситуація: Якщо війна не досягне стратегічної деескалації до 2025 року, це може суттєво затримати темпи відновлення економіки, впливаючи на інвестиційні потоки та споживчий попит.

2. Залучення інвестицій: Прогнозовані темпи інвестиційного потоку до 2030 року можуть зрости завдяки реформам і стабільності в юридичних та економічних умовах.

3. Глобальні тренди: Відновлення світової економіки після пандемії, зміни в енергетичних цінах, розвиток нових технологій та адаптація до кліматичних змін стануть суттєвими факторами для подальшого розвитку економіки України.

До 2030 року Україна може стати важливим економічним центром, здатним залучити значні міжнародні інвестиції, розвивати високотехнологічні сектори та посилити свої позиції на глобальних ринках. Однак ці процеси будуть значною мірою залежати від зовнішніх умов, внутрішньої політики та стабільності, яку країна зможе досягти на шляху відновлення.

Висновки

Повномасштабна війна стала найбільшим економічним шоком в історії України, що призвело до серйозних економічних втрат. Падіння ВВП на третину, значні руйнування інфраструктури, масове безробіття, висока інфляція та загальне порушення виробничих процесів – це лише частина наслідків, яких країна зазнала через агресію. Знищення логістичних зв'язків і зупинка важливих виробничих потужностей суттєво обмежили можливості економічного відновлення. Втрати в аграрному, промисловому та енергетичному секторах, а також зниження рівня інвестицій стали серйозними викликами для української економіки.

Процес відновлення економіки залишається складним і нерівномірним. Оцінка динаміки

зростання ВВП на період 2023–2024 років показує позитивні, хоча й повільні, зміни. Підвищена невизначеність щодо безпекової ситуації, недостатня здатність залучати інвестиції та величезні потреби в оновленні інфраструктури обмежують темпи відновлення. Незважаючи на допомогу міжнародних партнерів, яка забезпечує необхідну фінансову підтримку, її обсяги все ще не достатні для повноцінного відновлення країни.

Прогноз на найближчі роки вказує на необхідність досягнення стабільного зростання не менше 5% щорічно протягом наступних 6–7 років для повернення до довоєнного рівня розвитку. Для цього Україна повинна здійснити інвестиції у відновлення критичної інфраструктури, модернізацію промисловості, розвиток нових технологій та підвищення ефективності національного виробництва. Важливою складовою цього процесу є продовження структурних реформ у таких сферах, як боротьба з корупцією, вдосконалення бізнес-середовища, а також покращення ефективності державних інститутів. Без цих кроків неможливо забезпечити стале і поступове економічне зростання.

Однак, незважаючи на значний потенціал для відновлення, головним фактором, який визначатиме темпи і ефективність цього процесу, залишатиметься міжнародна підтримка. Залучення нових партнерських відносин, кредитних та грантових коштів забезпечить необхідне фінансування для відновлення економіки. У зв'язку з цим Україна має максимально використовувати свої стратегічні партнерства для отримання зовнішніх ресурсів.

Прогноз до 2030 року виглядає оптимістичним, але водночас вимагає значних зусиль і комплексного підходу, що поєднує внутрішні реформи, зовнішні інвестиції та оптимальне використання наявних ресурсів. Лише за таких умов Україна зможе відновити свій економічний потенціал, забезпечити стабільне зростання і поступово наблизитись до сталого розвитку в умовах глобальних змін.

Abstract

This article presents a comprehensive macroeconomic analysis of the consequences of the full-scale Russian invasion of Ukraine, with a focus on the period from 2022 to 2024 and a forward-looking scenario-based projection for 2025–2030. Drawing on official data from the State Statistics Service of Ukraine, the National Bank of Ukraine, the Ministry of Economy, the IMF, World Bank, and leading analytical institutions, the study highlights a contraction in real GDP by over 29% in 2022, a surge in inflation to 26.6%, and a dramatic rise in unemployment to over 30%. The war has led to the destruction of more than 35% of Ukraine's productive infrastructure, including over 150,000 facilities, 8,000 km of roads, 200 bridges, and over 800 educational and healthcare institutions. The total damage is estimated at over \$500 billion.

The research identifies five strategic vectors for Ukraine's economic transformation:

1. Reconstruction of critical infrastructure with the financial and technical support of the EU, G7, IMF, and World Bank;

2. Institutional reforms and governance modernization, aimed at reducing corruption, enhancing tax administration, and ensuring rule of law;

3. Digitalization of the economy, with Ukraine emerging as a regional leader in GovTech, SaaS, AI, and blockchain solutions;

4. Investment mobilization via international guarantees, war-risk insurance mechanisms, and industrial stimulation programs;

5. Agricultural modernization, focused on organic production, value-added processing, and integration into Global South food supply chains.

The medium-term baseline scenario forecasts a gradual economic recovery, with GDP growth reaching 2.7% in 2025 and potentially exceeding 4-5% annually under improved security conditions. The study conceptualizes Ukraine's economy at a bifurcation point: transitioning from war-induced collapse to an institutional and investment breakthrough. The potential for Ukraine to become a regional hub of recovery, innovation, and resilience in Central and Eastern Europe is substantiated.

The findings have significant applied value for strategic policymaking, investment risk assessment, and long-term recovery planning under conditions of geopolitical uncertainty.

Список літератури:

1. Міністерство економіки України. Аналітика ринку праці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
2. Okun, A.M. (1962). Potential GNP: Its Measurement and Significance. American Statistical Association, Proceedings of the Business and Economic Statistics Section.
3. Центр економічної стратегії. Оцінка змін на ринку праці України під час війни. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ces.org.ua>.
4. Київська школа економіки (KSE). Оцінка збитків та потреб на відновлення України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kse.ua>.
5. Міністерство економіки України. Аналіз прямого економічного збитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
6. Світовий банк. Вартість відновлення України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.worldbank.org.
7. Державна служба статистики України. Офіційні макроекономічні показники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
8. Національний банк України. Інфляція та монетарна політика. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
9. Рада національної безпеки і оборони України. Стратегія економічного відновлення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rnbo.gov.ua.
10. Кореспондент. Як війна вплинула на економіку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://korrespondent.net>.
11. Михайленко І.В. (2023). Економіка війни: Військові конфлікти та їх вплив на економічну ситуацію в Україні. К.: Видавництво «Наукова думка».
12. Петренко О.Г. (2022). Роль інфраструктури в економічному відновленні України після війни. Львів: Видавництво «Літера».
13. Шевченко М.В. (2023). Ринок праці під час війни: Тенденції та прогнози. Харків: Видавництво «Економіка».

References:

1. Ministry of Economy of Ukraine. Labor market analytics. Retrieved from: www.me.gov.ua [in Ukrainian].
2. Okun, A.M. (1962). Potential GNP: Its Measurement and Significance. American Statistical Association, Proceedings of the Business and Economic Statistics Section [in English].
3. Center for Economic Strategy. Labor market changes in Ukraine during the war. Retrieved from: <https://ces.org.ua> [in Ukrainian].
4. Kyiv School of Economics (KSE). Estimation of losses and reconstruction needs in Ukraine. Retrieved from: <https://kse.ua> [in Ukrainian].
5. Ministry of Economy of Ukraine. Analysis of direct economic losses. Retrieved from: www.me.gov.ua [in Ukrainian].
6. The World Bank. The cost of Ukraine's reconstruction. Retrieved from: www.worldbank.org [in Ukrainian].
7. State Statistics Service of Ukraine. Official macroeconomic indicators. Retrieved from: www.ukrstat.gov.ua [in Ukrainian].

8. National Bank of Ukraine. Inflation and monetary policy. Retrieved from: www.bank.gov.ua [in Ukrainian].
9. National Security and Defense Council of Ukraine. Economic recovery strategy. Retrieved from: www.rnbo.gov.ua [in Ukrainian].
10. Korrespondent. How the war impacted Ukraine's economy. Retrieved from: <https://korrespondent.net> [in Ukrainian].
11. Mykhailenko, I.V. (2023). Economics of War: Military Conflicts and Their Impact on Ukraine's Economic Situation. Kyiv: "Naukova Dumka" Publishing House [in Ukrainian].
12. Petrenko, O.H. (2022). The Role of Infrastructure in Ukraine's Economic Recovery After the War. Lviv: "Litera" Publishing House [in Ukrainian].
13. Shevchenko, M.V. (2023). Labor Market During the War: Trends and Forecasts. Kharkiv: "Ekonomika" Publishing House [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Гетманенко О.О. Макроекономічні наслідки війни для України: детальний аналіз / О.О. Гетманенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2025. – № 3 (79). – С. 58-65. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No3/58.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.03.2025.6. DOI: 10.5281/zenodo.15750182.

Reference a Journal Article:

Hetmanenko O.O. Macroeconomic Implications of the War in Ukraine: An In-Depth Analysis / O.O. Hetmanenko // Economics: time realities. Scientific journal. – 2025. – № 3 (79). – P. 58-65. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No3/58.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.03.2025.6. DOI: 10.5281/zenodo.15750182.

This is an open access journal and all published articles are licensed under aCreative Commons "Attribution" 4.0.